

REDACTIUNEA,
Administratiunea și Tipografia
școlară, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori neretracate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administratiunea
școlară și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
la Viena la M. Dukas Nachf.,
la Augenthaler & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schaefer, A. O.-
pelt Nachf., Anton Oppelik,
la Sibasta la A. V. Golber-
ger, Szekely Bernas, Julia Leo-
pold (VII) Erzherzog-Köret.
Prețul inserațiilor: o serie
anonimă pe o coloană și bani
sau o publicare. Publicări
și dese după tarife și la
- RECLAME pe pagina
serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în decare.

Abonamente pentru Austro-Ungar:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Dumineca 4 cor.
Pentru România și strălău:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10
M-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate
căile poștale din țară și din
afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administratiunea, Piața ma-
targului Nr. 30, etaj:
1. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dărușul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esec
plăc 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserațiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 30.

Brașov, Miercuri 10 (23) Februarie

1910.

Espanziune. La Târgul Mureșului s-au înființat, nu de mult, două filiale de bănci române. Una e a »Luminei« și una e a »Albinei«. Cea dintâi s-a înființat mai de curând, dar »Albina« avea agentură din timpuri mai vechi. Când agentura aceasta s-a transformat în filială, »Societatea Săcuiașcă« din Târgul Mureșului a ținut o ședință de noapte, foarte cercetată și agitată, discutând cu mare groază primejdia espanziunii române și căutând mijloacele de apărare, față de acțiunea ce ar porni din Târgul Mureșului.

Pentru a potoli alarma dată de săcușii, dl Dr. Enea Draia, dirigentul dela filiala »Albinei« din T. Mureșului scrie în ziarele locale o lungă scrisoare, plină de demnitate, din care luăm câteva pasaje:

»Să-mi dați voie, să protestez din toate puterile, împotriva acuzei de conspirație în contra patriei, ce s-ar putea săvârși cu ajutorul unei bănci. O bănuială ca și aceasta, e cea mai grea jignire a agentimentelor noastre.

Patria noastră este îndeajuns de puternică — îi dă putere constituția ei milenară — pentru a se ști apăra împotriva conspirației unei bănci, și, dacă altă primejdie n-ar fi pentru patria noastră, decât cea cu care amenință o bancă română, să ar încheia cu strălucire și al zecelea an de existență. Ciudat, ca prin minune au dispărut toate primejdiile din Austria, și n-a rămas decât primejdia unei bănci române...

Banul n-are miros — spuneau bătrânii. Cu puterea lui de cosmopolit, pătrunde în toate locurile, unde i se simte lipsa... »Albina« are o mulțime de depozitanți maghiari, și în arhivele ei se găsește o mulțime de scrisori de mulțumită, dela cele mai înalte familii maghiare Wlassics, când a fost ministru, a exprimat recunoștință »Albinei« pentru jertfele ei pe altarul culturii.

Dacă »Banca pentru utilitatea publică« din Târgul Mureșului, va opera cu procente mai puține, toată primejdia »Albinei« va fi înlăturată.

Voci de presă, caracteristice.

Dăspre adunarea de constituire a noului partid.

„Pester Lloyd“, ziarul guvernului scrie: „Cele întâmplăte în ziua de ieri sunt un eveniment politic. Guvernul, care acum adună numai un partid în jurul lui, încă n-are fispanii săi, și n-a avut vreme, să strângă puțin mai bine firele cam destrămate ale administrației. Așadar nimenea n-o să-i poată face cu dreptate imputarea, că s-a folosit de cunoscutele deși cam uzatele mijloace ale puterii, pentru a pune la cale și a asigura, cu miere și cu nuia, succesul acestei mari adunări.

„Este fără păreche în istoria partidelor, ca, tocmai în ziua constituirii, în ziua când partidul primește botezul, matadorii partidului să arate, cu o sinceritate și francheță impunătoare, îndată la început neajunsurile și diferențele între principiile lor...

Vorbim la sfârșit despre ceia ce trebuia să spunem chiar la început fiindcă și în cuvintele oratorilor aceasta a fost miezul: restabilirea armoniei între coroană și națiune. Când Tisza a atins tema aceasta, sala a izbucnit în chiote de aprobare. Și nu era o loialitate prefăcută și lingusitoare, ci o simțire din inima adâncă a poporului, sau — ca să-o creadă și dincolo de hotare — o manifestare a înțelepciunii adevărate. Poporul din Ungaria știe ce are să mulțumească regelui său, și își dă seama, că s-ar coborâ la nivelul unui stat slab, etnic izolat și bântuit de năcazurile poligloției, dacă prin dinastia sa n-ar fi în comunitate cu celălalt stat al monarhiei, și astfel n-ar forma o necesitate istorică...“

„Az Ujság“: „Cuvântările de ieri, epocale amândouă, n-au făcut surprize, dar ceva nou s'a găsit în ele totuși. După atâta cumpăneală și trăgăneală fricoasă au rezonat întâiele cuvinte sincere: guvernul acesta s'a declarat

aderent al băncii comune. Formula, ce-a dat în chestia băncii este tot atât de corectă juridic, pe cât e de practică economic... Atârnă dela politica, ce va urma de-acum, dela faptele viitoare, dacă guvernul este în stare, după ce a trecut primejdia, să facă ca țeara aceasta suptă să se tîmăduiască din nou“...

„Budapesti Hirlap“: „Lumea streină de partid a rămas cu totul indiferentă. Nu s'a interesat măcar ca și un privitor obiectiv. S'au entuziasmat ei de ei... (Ziarul arată apoi că partidul muncii naționale este în realitate tot vechiul partid liberal învitat). Dacă însă guvernul nu-i în stare să facă altceva decât să scoată din morminte tradiții vechi și partide vechi, — nu ne putem aștepta la muncă și la pace, ci tocmai la lupte și la război. Frecările între 48 și 67, cari păreau dispărute pentru totdeauna, iar vor izbucni cu toată furia. Guvernul poate ieși învingător numai pe două căi: pe calea reformelor constituționale și pe calea forței violente. La cea dintâi nu s'a angajat, la a doua pare a fi mai pregătit. Dar o să vedem, dacă nu-i va lipsi puterea?“...

„Alkoholding“ scrie poate cele mai caracteristice cuvinte: „Tisza a spus, că au dispărut conflictele constituționale și chestiile de drept public. Dar atunci când vrea să institue un regim 67-ist, nu conflictele de drept public vor izbucni iarăș?... Șeful Khuen Hédervary primește ca bază sufragiul universal, Tisza, impresarii, vrea să asigure numai muncitorilor drept de vot... Program nu prea s-a dat la Redută, dar nime nu cerea program. Cei înviați din morminte sunt veseli că apucă la puțin aer în sfârșit... Am auzit ceva și despre autonomia catolică, și despre răscumpărarea sarcinilor eclesiastice, — în cadrele budgetului — dar de zece ani aceleași cuvinte le auzim dela fiecare guvern. Abia câteva aprobări

in sală: cea mai evidentă dovadă, că cei din sală erau aproape cu toții de aceeași „confesie“... Deocamdată un singur lucru e clar: clasa cultă din Ungaria, se grupează pe lângă oricare guvern nou, spre rușinea parlamentarismului maghiar. Inzădar a făcut Tisza aluzii, cam transparente, la politica viitoare a moștenitorului de Tron; cu aluzii nu se întărește de loc politica maghiară“.

In congregația comitatului Arad, ținută Sâmbătă, s'a primit cu 164 voturi contra 36 propunerea comisiei administrative de-a se lua la cunoștință numirea noului guvern.

Membrii români în număr de vreo 50, după ce și-au precizat punctul lor de vedere prin graiul d-lor Dr. Marșeu și V. Goldiș, au votat pentru propunerea comisiei.

La consfătuirea membrilor români care a premers adunării comitatense, s'a proclamat în principiu, că partidul va pune candidați români pentru alegerile dietale în toate cercurile comitatului, iar în ce privește nominarea candidaților, aceasta se va stabili în înțelegere cu clubul deputaților naționaliști.

Banffy Desideriu și-a ținut Duminecă darea de samă în fața alegătorilor săi din Segedin. A criticat cu asprime — nici că se putea altfel — politica guvernului Hédervary și s'a declarat aderent al independenței economice a Ungariei și a votului universal secret. Adunarea i-a votat de încheiere încredere.

Proclamarea constituției în Bosnia și Hertegovina. Duminecă la prânz a avut loc în Serajevo proclamarea solemnă a constituției în palatul guvernului în prezența autorităților civile și militare, a clerului, reprezentanților orașului, reprezentanților corporațiilor și a notabilităților de toate confesiunile. Șeful guvernului a fost salutat cu strigătul de »Zivio le Dănsul a pro-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Povestea căpitanului Kopeikin

din »Suflete moarte«.

De N. Gogol.

După războiul de doisprezece ani, domnul meu, (așa își începe povestea șeful de postă, deși în jurul său erau șase sease domni, nu unul), după război zic, între mulțimea de răniți trimiși în capitală, era și căpitanul Kopeikin, cam trăsnet de felul lui, sucit al dracului. Era o veche cunoștință la garda pieței, gustase toate soluțiile de aresuri. În bătălia dela Lipsca sau aiurea, închipuți-vă, își perduse o mână și un picior. Bine, pe atunci însă nu era nici o regulă, ca să zic așa, nu erau instituite fonduri pentru răniți în război. Căpitanul Kopeikin bietul, înțelegeți ar vrea el să trăiască. Cu ce? Să lucreze? Ii lipsea mâna stângă și piciorul. Se duse la țară, unde avea un tată bătrân. Inchipuiți-vă, bătrânul îl primește cu: »Ei și ce crezi, eu o să te țin, abia am eu ce mânca. Să-ți dea cel pentru care ai luptat. Inchipuiți-vă, iată-l dar, d'ni mei, pe căpitanul meu că-și ia tâlpășița, una bine înțeles, și hai înapoi la Petersburg, să mai bată în dreapta, în stânga pe la șefi, că doar-doar

i-or face rost de ceva ajutoare? Cu chiu cu vai, bietul, vă închipuți, ajunse în oraș. Inchipuiți-vă cum se simți el în capitală. Rămase înmărmurit de atâtea lucruri încă necunoscute, nevăzute: prospectul Nevei, și alte străzi luxoase, echipe și bietul Kopeikin cu 2 hârtioare de câte zece în buzunar și ceva mărunțis. Cu cât avea, nu putea face brânză multă nici în satul lui. Ar fi făcut el poate, dacă împrumuta chiar dela regele Franței vr-o sută de mii.

Bine, făcu ce făcu și se strănse de pe stradă, nimeri într-un han cu o rublă pe zi, casă, masă. Ce masă vă închipuți!!!

Intreabă bietul în dreapta, în stânga că cui să se adreseze!?... Toată lumea-i răspundea: »Cui... nimănu!, deoarece cei mari sunt toți la Paris și armatele încă nu s-au întors. Dar încearcă, poate să-ți ajute ceva comisia provizorie.« Mă duc, zice Kopeikin, și voi spune așa și așa... adevădat cum s-ar zice am luptat pentru țară și mi-am vărsat sângele... mi-am expus viața... Și iată-l a doua zi pe Kopeikin, ras, tuns și frizat, îmbrăcat, și șontăc, șontăc, sprijinit de cărje, hai la comisia provizorie. A întrebat unde șade șeful.

Cu mare necaz a nimerit. Acolo, ce să vezi, o căsuță țărănească cu ferestruici mici?... Ei așa, palat domnule și încă ce palat. Ogiinzi de 2 stânjani, d-le, marmoră, d-le cu alte cuvinte lux, bogăție d-le de-ți

lua vederile. Mă înțelegi, d-le, contort clasa întâi. Ce clante la ușă, cum mai luceau, trebuia să te speli pe mâni cu două oca de săpun și apoi să îndrăznești să pui mâna pe ele.

Da ce lacheu d-le! Auleo! conte, nu altceva, cu o cravată de mătase și o figură de șambră mops săturat.

Kopeikin s-a tărăt cum a putut până în sala de așteptare. Cu mare grijă s-a așezat într-un colțor, ferindu-se să nu se izbescă de vreo Africă sau Asiă, la adevăcatele vorbind, să nu spargă vr-un vas scump de prin colțuri. A așteptat el destul d-le, căci, vezi Doamne, venise prea de vreme, ca să zic așa, venise când șeful dormia sau abia se sculase.

Kopeikin așteaptă vr-o patru ceasuri. În fine, slavă Domnului, apare un slujbaş și grav vestește: »d-l șef e în cancelarie«. Sala plină d-le. Câți generali, câți coloneli, câți alții, plină sala.

În fine iată-l și pe șeful, grav d-le. De ce este șef? Ca să fie grav. Nu? Incepe să întrebe pe fiecare: »D-ta ce dorești, d-ta idem, d-ta ibidem, și ajungeși la Kopeikin. Kopeikin zice, așa și așa, ca să zic așa, într-un fel am luptat pentru patrie, ca să mă exprim așa, mi-am vărsat sângele, mi-am pierdut mâna și piciorul, nu pot lucra și înțelegeți m-aș ruga, pentruca să zic așa, de ceva ajutor, sau mai bine

zis ceva relativ la recompense pentru bravură, ca să zic așa pension ori... în sfârșit... înțelegeți d-voastră...

Șeful, grav, îi taie vorba, domnule, mă înțelegi, — îl măsoară, vede că-i lipsește o mână, — un picior, bun!!

Bine, zice, lasă că fac eu. Să n-ai nici o nădejde, așteaptă numai.

Kopeikin, nebun de bucurie. Las că treaba-i ca și făcută, și șontăc-șontăc merge la hanul favorit și trage câteva stacane și apoi ia masa, mă rog la restaurant, »London«, ceva de lux. Domnule, ce cotlet cu capere, ce parmezani, d-le, mă înțelegi, pension de azi încolo d-le, vin infundat... Seara la teatru. Seara târziu vede pe stradă o Englezoaică, care-i făcea cu ochiul. Hm, gândește el, mai las-o soro, să-mi primesc întâi pensionul și apoi țin-te-pârleo. Se întinsese ologu cam prea-prea. Jumătate din bănișori și-i păpase.

După trei sau patru zile se prezintă șefului comisiei provizorie. Am venit, zice, conform promisiiei d-v. și având în vedere, mă înțelegeți c-am luptat și... așa mai departe... Oh! ho! ho! se răstește șeful, te rog să înțelegi că fără aprobarea și avizul celor de sus nu pot face nimic pentru d-ta. Vedeti bine și d-v. d-le căpitan, că timpurile sunt grele. Ca să mă exprim relativ la operațiile de război nici nu sunt încă bine isprăvite. Așteptați să vie d-l

nunțat un discurs, apoi a dat cetire mesagiului imperial, care sancționează legile constituționale. S'a strigat; trăiască împăratul! O companie de onoare a tras salve. Musica a intonat imnul împăresc. S'au tras 21 de focuri de tun.

In aceeași vreme constituțiunea a fost proclamată în întreaga țară.

Cronica externă.

Austria și Rusia. — »Vossische Zeitung« află din Petersburg că între ambasadorul austriac din capitala Rusiei și cancelarul rus Isvolsky, au loc zilnic convorbiri cu privire la apropierea austro-rusă. Corespondentul din Belgrad al ziarului »Cotiere d'Italia« a avut o conferință cu Milovanović, ministrul de externe al Serbiei. Ministrul a declarat că Serbia dorește în mod sincer ca apropierea între Austria și Rusia să se facă, deoarece această apropiere va fi aducătoare de pace și statele balcanice nu doresc altceva. Serbia dorește să aibă legături de prietenie cu Austria și în acest scop contează pe Italia.

Svonurile despre o vizită a regelui Petru la Petersburg și despre numirea lui Milovanović ca ambasador la Viena sunt neîntemeiate.

Situația în Grecia. — Primministrul grec Dragumis se pronunță cu mult optimism asupra situației. Se crede că liniștea e restabilită și că luna Februarie va fi suficientă pentru ca să se rezolve toate proiectele de legi la ordinea zilei. Toate versiunile despre o mișcare reacționară sunt neîntemeiate.

Calătoria dinastiei bulgare în Rusia. Din Sofia se anunță că plecarea părechi regale bulgare de la Viena la Petersburg, însoțită de primministrul și ministrul de externe, stărnește versiuni sensaționale și anume că: Rusia, temându-se de un război turco-bulgar, ar fi hotărât să facă un cadou Bulgariei o escadră navală compusă din 3 încrușișătoare model 1906—19 8, patru contra torpiloare de câte 600 tone și două sub-marine. Vasele vor fi luate în primire la Sevastopol de către marinarii bulgari specializați în Rusia. O altă versiune pretinde că vizita părechi regale la Petersburg ar fi în legătură cu o trecere proiectată a întregii dinastii la religia ortodoxă.

Scrisoare din Maramureș.

In biserică iar s'a făcut scandal. Adecă cuvioșia sa canonicul X. prea cinstita și venerata față bisericească în zelul ei pentru consolidarea bisericii și cimentarea buneii înțelegeri între mireni și fețele bisericești, a jignit onoarea fostului administrator ad interim al parohiei vacante V-ul, înaintea unei numeroase deputații de credincioși și în casa ospitală a protopretorelui penzionat S. R. Adecă nu în casă ci în antișambură, ca, poate înadins, cuvintele edificatoare »prost, nelăvțat« și încă unul — pe care trebuie să-l tac din respect față

de bunul simț al publicului cetitor — să poată fi prinse și de urechile gloatei, care sta gură-cască afară în curte și pe stradă. S'a fost dat anume o luptă crâncenă între doi candidați. Unul al familiei R. și celălalt al cercurilor oficiale. Poporul, credincios, fiind »capacitat« din stânga și din dreapta, nu l-a voit nici pe unul dintre candidați. »Dacă atâta vă sbateți și vă lămbiați, mai bine rămână vechiul administrator interimar, pe care îl cunoaștem« — se gândea poporul. — Insa a fost numit aflin (in limbajul bisericesc, ca să nu fie supărare) Măriei Sale a d-lui canonic, care pe lângă impunătoarea asistență de gendarmi a și fost introdus. Și Românul, răbduriu cum e pe la noi, să mulțumește și cu binele și cu răul.

A urmat o epistolă către vlădica la Gherla, în care fostul administrator, numit pe urmă într-o parohie pe apa Vișăului, cere satisfacție, și cu tot dreptul. Fără de reparația obișnuită, el e espus disprețului public, răssetelor colegilor și batjocurei fostilor săi credincioși, despre cari învață biserica, că luând parte la prefacere cu păstorul lor sufletește — sufletește nedespărțiti rămân. Deci canonicul datorește reparația și credincioșilor, căci hulind păstorul e hultă și turma. Administratorul a pus termen pentru răspuns, ca să nu-l întărie; la caz negativ va face arătare judecătorească.

Vlădica e bolnav. Conzistorul poartă cărma vlădicei. Și conzistorul a dat plângerea la — »referadă«. Atunci a urmat procedura penală. Și ce să vezi? Telegramme, scrisori express dela vicarul, scripte dela toți superiorii, ca să retragă procesul. Să se predea, ca sclavii învinși în luptă. Pentru-că fapta lui e anticanonică! Cu un cuvânt a urmat terorismul degizat.

Cazul acesta pe lângă corteșirea plină de succes a canonicului sporește răvașul meritelor încă cu o crestătură: îl pune pe canonic în lumina omului energie, a mânei de fer. Numai mitra îi mai lipsește, ca în această splendoare să strălucească spre fericirea stănei credincioase a unei epării. Insa ne dă de gândit cazul, mult, mult. E preotul, adecă administratorul, om? Poate să se folosească de cel mai elementar drept omenesc: să-și repare onoarea? Poate să viseze, că va avea autoritate, că va fi respectat, stimat, ascultat cândva? Insa aceste întrebări se îndreaptă către toți cei interesați. E dureros, că judecătoria e chemată să dea răspunsul. Și nu se putea altcum. La armată cel din urmă »gefreiter« se bucură de privilegiul, că e cruțat de »dorgatori« înaintea subalternilor săi. Baremi atâta se poate pretinde dela apostolii umilnței, dreptății, adevărului, înțelepciunii... Insa »vai vouă prin cari a intrat scandalul în lume« zice Domnul ucenicului surd.

Maramureșul dă, relativ, cel mai mare contingent de emigranți pentru Polonia și

România. Le lipsește cultura, ca să se ferească în America. De cu toamnă vin agenții și-i angajază la lucrul de pădure. Fac contract la notarul, care nu e capabil să înțeleagă și reticurile agenților, astfel că muncitorii, cari nu cunosc împrejurările de muncă și trai dela Bosnia și România, se bucură că pot scăpa cu fuga sănătoasă din robia la care s'au angajat de bună voie prin contract. Au muncit o iarnă întreagă și în loc de câștig ei mai rămân și datori și le merge moșoara pe procesele ce se nasc pe urma contractului. Agenții sunt ovrei, la cari scopul scuză mijloacele. Specula ovreiască e stăpână pe munca și moșia țaranului. Ia noi înzadar ară plugul... Nu avem organizație economică. Băncile sunt exclusiv în mâni jidovești. Dr. Ioan Mihályi de mult s'a încercat să ne dea organizația economică de lipsă. Glasul său de apostol a răsunat în pustiu. Cei ce voiesc să ne țină în robie babilonică, au știut afla mijloacele de lipsă pentru ca să zădărnicească cea mai nobilă întreprindere. Fără emancipare economică și culturală, viață independentă nu ne putem închipui. Mai ales în Maramureș, unde țărânișea a ajuns la marginea prăpastiei, dacă nu-i sare în ajutor inteligența în scurt timp e silită să emigreze, pentru că pe teren economic au pornit ovrei o adevărată persecuție contra creștinilor. După ce au furat bunul țaranului și belșugul muncii sale, acum storc măduva din ei. Acela va fi adevăratul Român, care va ști organiza o mișcare economică, acela va fi cel mai mare binefăcător, care prin bănci și instituții economice va înfrâna specula și exploatarea. Ori-ce minut întârziat aduce mai aproape începutul sfârșitului. E păcat de vremea perdută!

De încheiere trebuie să amintesc activitatea rodnică și bogată în fapte bune a tinărului Dr. Petru Mihályi de Apșa, căpitan la poliția de graniță. Oficiul d-sale e un birou de ajutorare și îndrumare atât pe teren administrativ, cât și juridic. »Domnului căpitan« Românul sărac își mărturisește jalba sufletului său amar de atâtea năcazuri. Și d-l căpitan știe alege mijloacele, cari duc la învingerea adevărului și a dreptății. A deschis ușile temniței bine osâmbrite nu unui uzurar ori speculant. Jidanul prăpădit mai tare se teme de mâna d-lui căpitan Dr. Petru Mihályi, decât de toată administrația sau de rigoarea justiției. D-sa a făcut să învie în amintirea celor din cercul Vișău, figura lui Gavriil Mihályi, moșul d-sale. E destul să zică țaranul: »Te dau pe mâna d-lui căpitan Mihályi măi David!« și David e blând ca mielul și să împacă. Pe vremuri ziceau: »Te-a învățat omenie Gavriș Măria Sale« Ce păcat că nu-i pot zice țaranii: »D-le protopretor«. E drept însa că omul face oficiul și nu oficiul pe om. Coresp.

Concertul din Năsăud.

— 19 Febr. n. 1910.

»Reuniuniunea română de cântări din Năsăud«, ajunsă sub conducerea precepută a d-lui A. Bena, a dat Sâmbătă în 13 l. c. un frumos concert, care a reușit strălucit, din toate punctele de vedere. Concertul a fost o adevărată sărbătoare, căci serbătoare revărsau frumoasele cântări, serbătoare reflectau fețele îmbujorate, și serbătoare s-a adus și artistului conducător A. Bena, care a ridicat nivelul reuniunii prin munca sa stăruitoare, împodobind programa sărei cu câteva compoziții proprii de toată frumsețea.

Concertul de Sâmbătă ne-a dovedit, că reuniunea a ajuns sub o baghetă măiastră și s-a zmulș din tănțirea de până acum, cucerindu-și locul ce îi se cuvine.

Sala a fost plină în adevăratul înțeles al cuvântului.

Programa foarte bogată, variată și compusă cu adevărat gust artistic. A concertat și orchestra militară din Bistrița, acompaniând cu multă artă câteva piese corale.

1. Corul și-a făcut intrarea prin »Hora dobrogeană« de N. Popovici Kirchner. executată cu multă simțire, o interpretare și nuanțare corectă inspirând un aier solemn și sărbătoresc celor de față. Aplauzele au fost îndelungate și zgometoase.

2. D-na E. Scridon a cântat apoi »Ave Maria« de A. Bena, susținând un solo plin de cucernicie, o rugăciune ce plutea pe valurile unei orchestrații duioase, melancolice. Solo a fost bine interpretat și atât d-na Scridon cât și d-l Bena călduros aplaudați.

3. Corul a cântat a capella cu o admirabilă tehnică, școală și nuanțare: »Noel« de F. A. Gewaert și »Legenda« de P. Tschairowski, piese grele carice multă finețe și artă, și cari fiind executate cu toată corectitatea și artistică nuanțare, ne-au arătat iscusita conducere a d-lui Bena, care a știut scoate în relief punctele esențiale ale cântărei.

4. Chorul a cântat a capella două compoziții de A. Bena de toată frumsețea: »Luminiță« și »Badea meu« cari au stărnit ropot de aplauze. Melodii dragășne rupte din sufletul poetic al poporului, executate cu multă finețe, ne-au cucerit prin simplitatea și eleganta ritmului. Au fost aplaudați, chemați. Ovațiile la adresa compozitorului erau frenetice, cântarea a trebuit să se repeteze.

5. S-a cântat frumoasa baladă d-lui Mureșian »Brumărelul«, exceleând d-na I. Tișca, cu soloul plăcut și simpatice de sopră, iar d-l Emil Tișca, un harnic și zelos membru al reuniunii cu vocea sa dulcea de bariton, sonor și bine stăpânit. Corul și ensemblul a fost la înălțime, aplauzele călduroase.

A urmat apoi o magistraală Ouvertură a d-lui Bena executată de orchestra militară. In această compoziție prevalează o melodie plină de simțire, un suflet răvnește a se înalță spre vări largi și serene. Pornește răzleață, geme sub o povară înăbușită, se ascunde, pierde și la urma ei răsar altele pline de veselie, o doină, o idilă, apoi dintr-o liniște și ab-

ministru și apoi vom vedea... vom hotărâ într-un fel. Credeți-mă... și vă rog să mă credeți că nu vă vom lăsa.

Și dacă chiar nu aveți cu ce trăi poftiți... și îi dete ceva nu tocmai mult. Nu asta, natural, îi trebuia lui Kopeikin. El s'astepta la ceva gras, la un chilipir... mare. Plecă amarât, ducând pomana ce-i aruncase șeful, pomana din care n-ar fi putut trăi nici o săptămână așa cum o începuse... cu restaurante de clasa întâi etc.

Nu trece o săptămână și iar se înștiințează ministrului. De data asta, ministrul, mai grav ca șeful, îl concediază brusc:

Nu pot face nimic, trebuie să așteptăm înapoerea împăratului și atunci fi sigur că se vor face și lua în sfârșit dispoziții și în privința d-v. celor cari ați luptat pentru patrie.

Ați înțeles, salutare și cu bine!

Bietul Kopeikin, așteaptă murgule țarbă verde, să vie împăratul și apoi să mânănci.

Înțelegeți că bietul om ajunsese rău! In capitală nu e jucărie să fi fără un ban în buzunar când din toate vitrinele, atâtea bunătați îți zămbesc și îți deschid pofta... prea deschisă încă. Și își gândeste bietul Kopeikin: »mă duc iar la ministru, îi voi spune: d-le ministru s' prăpădit, mor de

foame ca să zic așa«. Și se duce. Aprodul îi spune: »Nu primește azi, veniți mâine«. A doua zi același căutec, până și aprodul se uita urât la bietul Kopeikin. Bietul invalid isprăvisse paraluțele, acum se mulțumea cu pâine de un ban și un pește sărat de un ban sau un căstravete murat. Mai mult răbda decât mâuca și avea o poftă... de lup. Trecând pe lângă câte un restaurant, atras de mirosul cald și îmbătător de bucate, îi venea să leșine. Din vitrinele încărcate priveau la el înțepat, șunci, salamuri și alte bunătați exotice. Cum le-ar fi ciopârțit, mai dihai ca pe dușmanul, dar vezi erau după geamuri. Nu mai era de răbdat, trebuia să se hotărăască într-un fel. Mă duc iar la ministru, gândeste bietul invalid. Dar se duce la gâmbal întâi să aștepte, poate mai vine vreun invalid, să fie doi, poate și trei, ori mai mulți. In gară o lume de generali, ofițeri și între ei și ministrul, care-l cunc cu pe Kopeikin și se răstește la el. »V-am spus să așteptați până se va lua o hotărâre în privința d-voastră«. — »Trăiți escelentă... aștept, dar nu am ce mânca, ca să zic așa, mor de foame«. »Ce să-ți fac, eu nu pot nimic«, zice ministrul, »cauțați până una alta singur un mijloc. Cum excelentă, ce mijloc, când n-am nici picior, nici mână«, și ar mai fi vrut el să adauge încă o o-braznicie, dacă ministrul nu s-ar fi răstit

la el. »Pleacă, am eu destul ca d-ta și apoi n-am numai grija lor.« — »Pleacă«, îi strigă furios. »Bine«, răspunse Kopeikin, »faceți cum vreți«. Ministrul se înfurie de răspunsul nesăbuit al lui Kopeikin, căci pe acele vremuri nu se pomenea să i-se răspundă așa unui ministru. Cauță un sergent, un aghiotant și îndată porunci să-l trimeată pe invalid cu escorta în satul lui natal.

Un jandarm strașnic, dentist nu altceva, îl poști să-l urmeze și una două îl și trânti butuc într-o căruță cu un cal să-l pornească spre satul, de unde venise. Slavă Domnului, gândeste Kopeikin, cel puțin mă duce gratuit. Pe drum culcat în căruță alături de jandarmul dentist, se gândeste la cuvintele ministrului: »găsește și singur mijloace«. Bine Voi și găsi.

Nu trecură două luni și se răspândi fama unei bande de tâlhari, cari jefuiau și prădau totul în ținutul Riazan, și căpitanul bandeii nu era altul decât Kopeikin.

Își găsi mijloacele. Strânsese pe toți nemulțămiiții și desertorii și și formase o bandă de temut, disciplinată nu glumă, o armată în toată regula. Prăda transporturile statului, banii statului, încasa birurile cu chitanța și sigilu în regulă. Băgase spaimă și în autorități; înzadar erau trimise potere peste potere să-l prindă.

Nu se da nici mort. In cele din urmă făcuse părăluțe destule și îl cam strămtorâ și poterașii. Ce gândeste el, hai să o ia peste graniță și tocmai în America să oprește. Scrie el deaceolo o scrisoare împăratului, da ce scrisoare. Model d-le d'înaltă înțelepciune. Zice el »înalte stăpân și împărate... ca să zic așa, începând de colo până colo, silit de împrejurări înerababile am pășit pe calea cea strămbă înțelegeți după ce, ca să zic așa, am luptat pentru patrie și țar, am fost aruncat, ca să zic așa, și acum să n-am ce mânca și mai relativ — să mor de foame.

— Nu pedepsi, scrio el, nici pe tovarșii mei, căci au fost și ei împinși de nevoi — de foame! — Ci, împărate luminată, îngrijește mai bine de răniții din războai, și așa mai departe.

Împăratul mișcat de atâtea dreptăți iertă pe vinovați și dete aspre și urgente porunci să se îngrijească de cei răniți și invalizi din timpul războaielor.

Și iată domnul meu, ca să zic așa, își încheie seful de postă povestea — ca se face și cine este cauza că s-a înființat spitalul invalizilor, sau ca să zic mai relativ casa invalizilor.

Gh. D. R.

umare, din acorduri șovăitoare, tonurile rădușesc și izbucnesc solemn năvalnic într-o cântare de oțel. energică, cu putere elementară. Ca un uragan neînvins, o apoteozare plutește în acorduri de bronzului, punând stăpânire pe toate inimile.

O operă aproape titanică, care ne-a răsunat clipe de oțeliri ce nu se uită. Fericitul compozitor a fost aplaudat, chemat și sărbătorit cu însuflețire.

7. S-a cântat: a) Hei leliță din cel sat; b) Mândruță de demult de G. Dimă, cântate a capella cu interpretare corectă. Două mărgăritare ale muzicii noastre, turnate în armonie prin sufletul măiestrului Dima. Aplauzele au fost călduroase.

8. Ca încheiere, corul a cântat [cu acompaniarea orchestrei, poetica compoziție al d-lui Bena: »Suspine« stăpânind peste vocea cântărea, un suflu cald, artistic. Corul are părți admirabile cari se întretes. Solurile au succes. E o dulce cântare a înserării. În înșteșă potolită a nopții o voce dulce plutește; o inimă ce se mistuște de dor, și în vraja nopții, sub trestrea adorabile își cântă cântul inimii. O concepție poetică, lucrată cu toată arta. Aplauzele au fost călduroase și îndelungate.

Astfel s-a desfășurat frumosul program, care a lăsat cea mai plăcută impresie. După concert a urmat dans, care a durat până în zorile luminoase ale zilei. Succesul strălucit se datorește nu numai talentului conducător, dar și harnicilor membrii cari au depus o muncă așa de străduitoare în studierea pieselor, emulând pe latrecute.

E de prisos a aduce elogi domnului Bena, suntem de speranță că Născădului îl vor prețui după cum se cuvine. Ne-a cucerit disciplina armonioasă ce plănăște peste membrii reuniunii, corecta exprimare și frazare a textului ce face posibilă înțelegerea subiectului, ne-a cucerit artistică nuanțare a cântărilor.

Reuniunea de cântări s-a afirmat cu demnitate, asemenea și inteligența frumoasă a Născădului. Inceputul frumos să-l continuăm cu aceiași constanță și dragoste, să avem cât de des prilej de-a ne delecta în artisticele prestațiuni, și a scrie cât de mult bine despre acest colț de țară, atât de bogat și poetic în regni.

niali; monumentul e demn de marele și nefericitul poet pe care îl immortalizează, și va ridica enorm în fața lumii artistice pe autorul lui.

Monumentul va avea un postament de marmoră, de vre-un metru înălțime, iar restul va fi în bronz.

Nu știm încă unde va fi așezat acest monument nici de cine e comandat. La timp vom vorbi mai pe larg. D. T.

Adunarea generală ordinară a comerșanților români din Brașov, este de nou convocată pe Duminecă în 14 (27) Faur, 1910, la 3 oare p. m. în cancelaria secretarului societății I. Lengeru. În Dumineca precedentă ședința nu s-a putut ținea din lipsă de membrii; de astădată anunșarea se va ținea fără considerare la numărul celor prezenți. Programă rămâne aceeași. I. Sabadeanu, president.

Răzbușarea »profesorului« Siegescu s-a început. Pus la cale de Siegescu, de sigur, decanul facultății juridice din Budapeșta nu vrea să semneze chitanțele studenților cari au burse de la fundația Gozdu. Părințele Bogoevici, secretarul fundației a intervenit la decanat, arătând că împotriva studenților demonstrații nu s-a pornit cercetare disciplinară, prin urmare decanul nu poate să-i pedepsească refuzând semnarea chitanțelor.

Suntem încredințați că cei din comitetul de administrație al fundației, vor renunța la cvitanțele semnate, dacă decanul nu va reveni asupra hotărârii sale.

A. P. Bănuțiu, directorul artistic al societății pentru fond de teatru, a ținut în Blaj, în sala de gimnastică, Joi în 17 l. c., o conferență publică. A tractat într-un limbaj, inecceptionabil ca dicțiune, cerințele teatrului modern și a teatrului românesc. Publicul putea să fie și mai numărös, — o scuză e pripa cu care s-a ținut această conferință. Venitul ce s-a încasat, d-l Bănuțiu l-a dăruit aproape întreg reuniunii meseriașilor de aici, înscriindu-se și ca membru pe viață la această reuniune. Tot d-lui a cumpărat — și acest lucru nu servește spre lauda inteligenței blăjene — și admirabilul tablou al lui Bunea, executat de pictorul Zeiler.

Fondul cultural din Blaj. Au mai contribuit pentru Fondul cultural al arhidiecezei:

Dr. Iustin Pop, avocat, Deva 1000 cor. Titu Hateg, avocat Lugoj, 200 cor. Dr. Nicolae Ciacian, medic Pecica, 1000 cor. George Vlassa, capel. militar pens. Inoc, 200 cor. Nicolae Racoța, medic Șeica mare, 1000 cor. »Detunata«, institut de credit, Bucium-șasa, 200 cor. Dr. Eugen Solomon, medic Blaj, 700 cor. Ales. Nemeș, jude penz. Gherla, 1000 cor. Nicolae Nestor, canonic Lugoj, 500 cor. »Libertatea«, Orăștie 50 cor. Ales. D. Donis, preot Vasiab 25 cor. Toma Suciu, învățator pens Ciugudiu inferior, 20 cor. Dr. Ioan Nicoară, profesor Gherla, 10 cor. Majorul Popa, Brașov 5 cor.

Ca răscumpărare de felicitări de la: Ales. Nemeș, Gherla 10 cor. Iuliu Albini, Zlatna 10 cor. Ioan Cismaș, Metești 10 cor. Ioan Crișan, Zlagna 5 cor. Mihail Moldovan, Zlagna 5 cor. Elie Câmpăan, Ciugudiu 2 cor. Petru Ciobotar, Gh. și 2 cor. S-au colectat în: parohia Adămuș 5 cor. parohia Șomfalău 10-80 cor., parohia Hamba 6-30 cor.

Cu prilejul căsătoriei d-soarei Lucretia Bozac din Sămboteș cu d-nul Traian German, prof. Blaj: D-na Aurelia Dan din Moci, 50 cor. Văd. Ana German, 50 cor. Dr. Vasile Suciu 55 cor. Ioan Dan 60 cor. Dr. German 20 cor. Ioan Bozac 20 cor. Gregoriu Bozac 10 cor. Familia Iuliu Ilian 10 cor. Ioan Leoca 5 cor. Nița Bozac 5 cor. Mihail Șerban 5 cor. Iuliu Busoiu 5 cor. I. Dănilă 4 cor. Emil German 3 cor. Emil Bozac 2 cor. Dr. Bozac 2 cor. Elena Pop 2 cor. E. German 2 cor. Iacob Truța 2 cor. Dr. G. German 2 cor. Romeo Dan 2 cor. Ioan Pop 2 cor. Petru Suceiu 2 cor. Liviu Dan 2 cor. Iustin German 1 cor. Simeon Leoca 1 cor. N. N. 2 cor.

Din Archidieceza gr. cat Ieronim Dănilă, vrednicul și iubitul paroh din Budateș, a fost numit paroh la Cătina și v.-protopop al districtului Cătinei.

Un congres catolic s-a ținut Duminecă la Paris sub presidenția arhiepiscopului din Capitală și s-a adoptat în unanimitate o ordine de zi, care afirmă uniunea indisolubilă dintre catolici și biserică lor respingând atentatele făcute în Franța în contra conștiințelor și se stăruiește prin angajamentul de a face să se respecte credința copiilor și drepturile capilor de familii, precum și libertatea desăvârșită a învățământului.

Cucerirea văzduhului. Din Wienerneustadt se anunță: Inginerul Wiesenbach, a reușit Duminecă dimineața cu un aeroplan Wright, să eșecute un sbor de 56 minute, parcurgând aproape 90 de kilometri. Inginerul Wachalowski, după amiază cu un aparat Fahrman, a ajuns o iuteală de 60 kilometri jumătate într-o durată de 15 1/2 minute la o înălțime de 20 de metri. În urmă a executat un sbor cu un pasager; durata acestui sbor a fost de 11 minute, câștigând cele două premii de 2000 și 1000 coroane.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat:

Pe lista de colecță Nr. 211 (colecțant: Lucian Blaga, din cl. IV gimn.): de la Paraschiva Bărbier 2 cor. Elena Furnică, Reveica Popoviți, Ștefan Gaitan, Paraschiva Ghirincea, Maria N. Stinghe, Nicolae Furnică, câte 1 cor. Elena Moroean 40 bani. Maria Olteanu 40 bani. George Furnică 2 cor. Iosif Notar 1-20 cor., toți din Brașov.

»Progresul« institut de credit și economii din Iliia 20 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Un triumf al industriei ungare. D-nul Iosif Stiaszny a înființat în Cluj o mare fabrică de biliarde și dulapuri de ghiță, care întrece prin fabricatele ei toate fabricile din străinătate. Această fabrică execută tot felul de comande pentru aranjamentul casinelor. Liferează mese lucrate în cel mai modern stil, schimbă mese vechi de biliarde, face mantinele și îmbracă mesele de biliard cu postav nou. Cu amănunte servește în orice timp Iosif Benzze, reprezentantul fabricii, în Brașov, în cafeneaua Transilvania.

Chantecler. — Contrar așteptărilor »L'illustration« cu primul act din Chantecler n-a apărut încă Piesa întreagă va apărea în patru numere, în textul revistei, cu un interval de opt zile dela o fasciculă la alta. Înainte însă de a se termina publicația în »L'illustration« piesa va apare și în editura Fasquelle, à 3-50 franci exemplarul. Ediția ilustrată a operilor lui Rostand întreprinsă de librăria Lafitte va apărea în câte două fascicule pe lună. Rândul lui Chantecler va veni aci de abia peste un an.

Teatru în Făgăraș. Ne sosește acest »model« de invitare: Tinerimea română din Făgăraș și jur, are onoare a vă invita la producțiunea (!) teatrală, care o va aranja (!) la 27 Febr. 1910 st. n. în sala otelului »Paris« (Sorea) din Făgăraș. Comitetul aranjator. Suprasolviurile (!) rugăm a se trimite d-lui cassar Dr. Camil S. Negrea, avocat, despre cari (cum?) se va da samă pe cale ziaristică Venitul curat »se va trece« (!) la fondul pentru »Masa studenților români« dela gimnaziul din Făgăraș. — Dans.

Apollo Bioskop. Miercuri și Joi. Chi-piul cu lipici. Un nebun. Un detectiv al viitorului. (umor). Cum se fac cărămizile. Portul Azur. Max și Moritz la alergările de cai. Vânătoarea de iagnar (vedere). Un alergător din India. Soțul fără milă (drame).

Se caută un biliard uzat, cu tacuri și bile. Să fie în stare bună. Cei, cari au de vânzare un astfel de biliard, sunt rugați a se adresa administrației ziarului nostru.

Institutul internațional de agricultură din Roma a publicat al doilea buletin al statisticii agricole. Buletinul cuprinde mai întâiu o notă, arătând că pentru a se ajunge la scopurile de uniformitate, comparabilitate și perfecțiune, la care se ține, trebuie ca diferitele țări să-și modifice serviciile statistice agricole în conformitate cu cerințele institutului. Se amintesc demersurile făcute și măsurile luate în acest sens. Se arată tablouri, cari arată producțiunea de grâu, orz, ovăși și porumb în 1909 și comparațiunea cu anii precedenți.

Cifrele principalelor țări producătoare de grâu sunt cuprinse în tabloul următor: Germania 37.557.40 quintale în 1909 față de 37.677.670 din 1908. Spania 39.218.385 față de 32.650.384. Franța 98.032.700 față de 86.188.050. Ungaria 34.019.888 față de 35.021.468. Rusia 213.425.336 față de 154.332.020. Canada 45.251.707 față de 30.140.530. Statele Unite 193.564.975 față de 175.715.150. Argentina 38 milioane 250 de mii față de 42.400.860.

Indie britanice 68.817.470 față de 55.377.302. Buletinul arată suprafețele sămănate în toamna anului 1909 cu grâu-săcară, orz, ovăși de iarnă și starea culturilor. Aceste tablouri sunt însă necom-

plete, deoarece cea mai mare parte dintre țări nu publică rapoartele asupra recoltelor în Februarie. Comunicatul delegatului Rusiei asupra stării culturilor în Rusia zice: Iarna a fost tardivă relativ.

În provinciile din centru, Sud-est și Est condițiunile sunt puțin satisfăcătoare sau rele. În restul împărăției sunt bune afară de două provincii dela Nord și Est, unde e numai satisfăcătoare. Reprezentantul institutului dela Calcuta telegrafiază că recolta bumbacului în India este evaluată oficial la 4.502.000 baluri de 400 livre.

ULTIME ȘTIRI.

Budapeșta, 22 Februarie. La adunarea partidului național român s'a preconizat punctul de vedere al românilor în situația actuală politică, s'a aprobat atitudinea păstrată până acum de deputații români, și s'a exprimat cea mai mare indignare față de acțiunea așa numită »români moderate«, cari prin tendințele lor personale pe vremurile acestea grele, lovesc în mișcarea națională a Românilor. În vederea alegerilor iminente, adunarea a hotărât convocarea marelui conferinți naționale și atât pentru pregătirea acesteia cât și pentru campania electorală a fost ales un comitet compus din zece persoane, care se va pune imediat pe lucru. — Comitetul național român, constatând spiritul ridicat ce domnește în întreaga populație românească, a hotărât să ia parte la lupta electorală în toate cercurile electorale românești unde există o majoritate. Tratativile cu unele partide în vederea unei campanii electorale continuă încă.

Budapeșta, 22 Febr. Într-o convorbire avută cu d-nul deputat Iuliu Maniu, d-sa a declarat că se va da lupta în toate cercurile românești, cari se ridică la numărul de 40 unde au majoritate. În 30 de cercuri e o majoritate relativă, iar în 8 Români sunt în minoritate. De câtră un ziar s'a dat știrea că partidul național român va începe un cartel cu partidul independent al lui Justh.

Știrea aceasta este prematură. Se poate mai curând afirma, că în loc de aceasta, să se încheie unul cu partidul guvernamental. În tot cazul nu e nimic precis. »Un lucru pot spune, a declarat d-l Dr. Iuliu Maniu, tratativile în vederea unui cartel continuă și nu s'a ajuns la un rezultat definitiv; nu se poate comunica nimic hotărât. Marea conferință națională va avea loc peste două săptămâni. Lupta va fi energică și se vor menține neștirbite principiile, de cari a fost până acum condus partidul național român.

Kiel, 22 Februarie. — Vaporul »Eisa« ce venea dela Riga s'a înecat pe drum. Intreg echipagiul a pierit în valuri.

Bibliografie.

»Compassul Românesc« de N. P. Fetrescu partea I. și II. ce conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria gazetei Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani port.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Ram.

Redactor respons.: Ioan Spuderoa.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni

en celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

ȘTIRI.

— 9 Februarie —

Un monument lui Eminescu. Profesorul de sculptură de la școala de Belle-Arte din București, d-l Dimitrie Paciurea, a terminat aproape, un monument al marelui poet Mih. Eminescu. Această lucrare se poate vedea într-una din sălile de la Muzeul Aman din strada C. A. Rosetti.

Monumentul care va fi unic în felul său la noi prin nouitatea concepției, măsoară doi metri lățime și trei metri și jumătate înălțime și reprezintă o stâncă, din vârful căreia iese maiestos capul genial și frumos al lui Apollo, al poetului.

Expresiunea figurei e foarte nobilă; poetul pare inspirat și par-că creiază ceva genial.

Eminescu e făcut cum era în epoca lui cea mai productivă, fără mustăți, cu părul mare. Din dreapta stânței apare în umbră aproape de două-ori cât natura o figură simbolică, o față frumoasă cu capul plecat spre spate, nudă, model de frumusețe, care reprezintă iluziile spulberate; partea opusă e o altă femeie tot nudă, reprezentând desnădejdea. Aceasta are capul îndoit asupra genunchilor, peste mâni.

În fața stânței, este un om, un gigant, nud, cu musculatura herculeană; el ține capul între mâni și reprezintă turmentul de idei.

Figura de de-asupra a poetului are ceva din expresia capetelor antice; se vede inspirația poetică cum plutește peste frunte și în ochi; figurile dimprejur exprimă în mod mișcător frământarea creierului.

La întâia vedere efectul e mareț; cu cât privești mai mult cu atât ești mai uimit și stai ținut locul oare întregi.

Monumentul acesta grandios e o revelație pentru cei ce nu cunosc pe tânărul și talentatul profesor Paciurea care a absolvat școala de Belle-Arte din Paris, și e un admirator, așa putea zice, elev al lui Dalou, al lui Rodin și a altor sculptori ge-

„VICTORIA“
institut de credit și economii, societate pe acții în ARAD.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „VICTORIA“ prin aceasta se invită conform §-ului 17 din statute la

a XXII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Arad, la **27 Februarie 1910 st. n.** la 10 oare înainte de amiază în localitățile institutului (Calea Arhiducele Iosif Nr. 2.)

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.	4. Modificarea statutelor (§§ 31 și 35)
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.	5. Alegerea a doi membri în direcțiune.
3. Chestia de votare a unui ajutor la zidirea școlii civile de fete din Arad.	6. Alegerea comitetului de supraveghiere.
- Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-ului 22 din statute, sunt rugați a-și însuși la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 oare înainte de adunarea generală.

Arad, la 16 Februarie 1910.

Direcțiunea institutului.

Contul Bilanțului.

ACTIVE		Cor.	fil.	PASIVE		Cor.	fil.
Cassa în numerar	172474.84			Capital societar 6000 buc. acții à 200 — c.	1200000		
Bon în Giro Conto	53200.99	225675	83	Fond general de rezervă	1000000		
Bon la alte bănci		119525	83	Fond special de rezervă	15600		
Cambii		11278645	51	Fond de penziuni	145253		
Imprumuturi ipotecare		1922759		Depuneri și re fructificare	8899316	03	
Imprumuturi de Cont curent cu acoperire de efecte și ipotecare		234679		Depozite de cassă	30209	28	
Avansuri pe efecte		36450		Cambii reescontate	3305379	29	
Efecte proprii:				Contribuțiune restantă la depuneri	20245	24	
500.000 cor. nom. oblig. comun. cu 4% » Pesti				Dividendă neridicată	3788		
Hazai Első Takptár- egyes. à 90 —	450000			Diverse conturi creditoare	14544	93	
100.000 cor. nom. scris, func. cu 4 1/2%				Interese transitoare anticipate	157524		
Egyesült bpesti főv. takptár à 97 —	97000			Profit transpus din a. 1908	10123	90	
24.500 cor. nom. oblig. cu 4 1/2% » Ha-				Profit net	199435	07	
zai Bank r. t. à 97 —	23765						
20 b. acții » Banca Aus.-Ung. à 1700 —	34000						
100 buc. acții » Ustredni banka cehyck							
sporitelcu » Praga à 40 —	40000						
50 buc. acții » Magyar pénzüintézet közp.							
hitelbankja » r. t. à 1000 —	50000						
10 buc. acții » Magyar automobil r. t.							
westinghouse rendsz. cu 80% solv.	3200						
60 buc. acții » Hungaria » aradi pamut-							
árgyár r. t. cu 80% solv.	9000						
Acții dela diverse bănci și întreprind.	100685	80765	0				
Cassa inst. din Arad a filialei din Chi-							
șineu și alte realități		256500					
Diverse conturi debitoare		89933	87				
Mobilier	9296.40						
după amortizare	929.70	8366	70				
Interese transitoare restaote		12232					
		14992417	74			14992417	74

Contul profitului și al perderilor.

DEBIT		Cor.	fil.	CREDIT		Cor.	fil.
Interese pentru depuneri	380602	11		Venit transpus din anul trecut	10123	90	
Interese dn reescont	125620	02		Interese:			
Spese:				Dela cambii	718,818	26	
Salare	73244	75		„ imprum. ipotec.	129,114	83	
Bani de cvartir	12529			„ impr. de cont curent	7,069	83	
Impr., div. plăți, spese de birou	86166	64		„ avansuri pe efecte	2,824	68	
Porto	9578	69		„ efecte proprii	33,584	31	891411
Chirie	5000			Chirii și alte arânzi			12840
Marce de prezență	3600			Proviziuni și alte venituri			27271
Contribuțiune	55,758	01					
10% dare la depuneri	38,060	17	93818				
Amortizare din mobiliar		929	70				
Profit transpus din a. 1908	10,123	90					
Profit net	190,435	07	200558				
			941648				941648

Arad, la 31 Decembrie 1909.

Dr. Nicolae Oncu m. p.,
director executiv.

Sava Raicu m. p.,
secretar.

Ioan Moldovan m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

Mihaiu Veliciu m. p. președinte.	Roman R. Giorcariu m. p. v. președinte.
Vasile Mangra m. p.	Dr. Nicolae Ciacian m. p.
Traian Vatianu m. p.	Petru Trutia m. p.
	Dr. Aurel Damian m. p.
	George Popovicu m. p.

Comitetul de supraveghiere:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

George Feier m. p. Nicolae Marcu m. p. Dr. Sever Ispravnic m. p. Axentie Secula m. p. Dr. Cornel Ardelean m. p. președinte.

Iosif Lissai m. p.,
revizor expert al „Solidarității“.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Asigurare!

O bancă de asigurare populară caută echisitori capabili pe lângă salar fix și proviziune. Pentru începători neversați în afacere retribuție după calificatiune. Oferte cu rențe și copii de atestate să se trimită sub cifre „POPULAR“ la administrațiunea acestei foi. 945,1-3.

Fân de vânzare

calitate bună se află la D-l George Axente, comerciant în Arapatak. 910. 1-12.

Pentru executarea lucrărilor de canalizare, conducte de apă, Closet și aranjarea de odăi de scaldă se recomandă:

Krause Frank & C-nie.

(911,1-10). Brașov, Târgul Inului 31-33

Nr. 1581/1910.

Concurs.

Pentru ocuparea locului de controlor în spitalul civil orășanesc, loc care devine vacant cu ziua de 28 Faure a. c. — se deschide prin aceasta concurs și provocăm pe cei ce doresc acest loc a se interesa.

Controlorul are în aceasta poziție următoarele venituri:
1400 cor. leată anuală și 400 cor. anual bani de curtel.

Locul se ocupă de astădată numai pe un an de probă și numai după aceea va fi ocupat prin reprezentanța orășenească pe viață.

Controlorul are a depune la casa orășenească — îndată la intrarea sa în oficiu — o cauțiune de mărimea lefi sale anuale.

Peteniții după acest post au să probeze cu documente, că posedă calificatiunea prescrisă în § 17 al art. de l. I. din 1883. Peste acestea mai au de anexat la rugare atestat de botez, pas militar sau cărticica despre taxele militare, atestat de moralitate din partea autorităților competente, și eventuale atestate despre aplicațiunea de până acum.

În textul petițiunii peteniții au să circumscrie cu acurateță cunoștința lor de limbă.

Petițiunile instruate după cum am arătat mai sus și totdeodată și timbrate au a fi prezentate la subșirul magistrat orășanesc cel mult până la **5 Martie a. c.**

Petițiuni întrate după acest termen nu vor fi luate în considerare.

Brassó, în 7 Faure 1910.

(939,1-2.) Magistratul arășenesc.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salou.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău Popa*. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei cole de note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.